

Evaluatie handhavingsuitvoeringsprogramma Lingewaard 2023

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het Handhavingsuitvoeringsprogramma 2023. Elk jaar stelt het college het handhavingsuitvoeringsprogramma (hierna: HUP) vast. Het HUP is een concrete invulling van het handhavingsbeleid en beschrijft de praktische uitvoering hiervan. Het college evalueert jaarlijks of de prioriteiten uit het HUP per domein zijn uitgevoerd. De gemeten resultaten uit deze evaluatie kunnen worden meegenomen in het vast te stellen HUP 2024.

1. Domein bouwen en milieu (Omgevingsdienst regio Arnhem)

1.1 Werkprogramma versus bestede uren en geleverde producten

In het werkprogramma van de ODRA zijn op basis van de vastgestelde strategieën uren opgenomen voor regulier toezicht en handhaving. In haar maandrapportages geeft ODRA overzicht van de realisatie van het werkprogramma, onderverdeeld in uren en producten. Concreet zijn de begrootte en besteedde producten en diensten op toezicht en handhaving als volgt gespecificeerd:

	Uren begroot	Gerealiseerd	Uren %
Toezicht en handhaving (producten)			%
Controle act.i/o bodem	135	6	4%
Controle alcoholwet	5	6	120%
Controle BRIKS/gk 2 Bbl	45	36	80%
Controle BRIKS/gk 3 Bbl	10	19	90%
Controle BRIKS categorie 1	350	238	68%
Controle asbest/sloop	30	26	87%
Handhavingscontrole	20	60	300%
Hercontrole milieu	89	85	84%
Klachtbehandeling	350	419	114%
Preventieve controle mba	244	233	95%
Projectcontrole	30	19	63%
Rapportage verplicht overig	30	19	63%

Toezicht en handhaving (diensten)			%
Bestuursdwang uitvoeren	108	9	8%
Controle bestaande bouw en RO	300	1085	362%
Controle grav i./bodem o/IW	474	415	87%
Controle bodemsanering	105	-	-%
Controle complex bedrijf	182	342	188%

Handhavingsbesluit nemen	1460	1948	133%
Juridische expertise handhaving	1790	1681	94%
Rapportage beh. Meld. ong. voorv	74	2	2%
Rapportage verplichte EPRT	74	106	143%

1.2 Inzet op prioriteiten uit het handhavingsbeleid

Naast de algemene handhaving op bouw en milieu, wordt door ODRA ook inzet geleverd op de prioriteiten uit het handhavingsbeleid.

1. Illegale asbestsaneringen

Er hebben in 2023 meer controles op asbest plaatsgevonden dan begroot. Dit komt omdat toezichthouders het afgelopen jaar veel bij bouwpartners aanwezig zijn geweest (vraag gestuurd proces) en dus meer illegale saneringen hebben waargenomen.

2. In strijd met bestemmingsplan

In 2019 is het bestemmingsplan Bedrijventerrein Veegplan vastgesteld. Over de handhaving met betrekking tot het wonen op bedrijventerreinen wordt in 2024 een bestuurlijk standpunt ingenomen, wat met de gemeenteraad wordt gedeeld.

3. Energie

Het belangrijkste energieproject was het toezicht op de energiebesparingsverplichting van bedrijven door middel van de erkende maatregelen lijst (zogenaamde EML controles). In 2023 waren 21 EML controles ingepland. Er zijn 19 inrichtingen gecontroleerd. Bij 17 inrichtingen is een volledige EML controle uitgevoerd. Bij 2 inrichtingen bleek na administratief onderzoek dat er sprake is was van kleinverbruikers. Deze 2 inrichtingen hoeven niet aan de EML te voldoen.

4. Ondermijning

Een contactpersoon ondermijning van de ODRA sluit structureel aan bij het lokaal ondermijningsoverleg en bij overleggen met de politie. Daarnaast heeft de ODRA uren gereserveerd ten behoeve van het houden van integrale controles op bedrijventerreinen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit (project Theseus). In 2024 is dit project verder doorgezet.

1.3 Conclusie

Uit het overzicht van de realisatie van het werkprogramma van de ODRA blijkt dat voor toezicht en handhaving 99% van de producten is gerealiseerd.

2. Domein APV, Alcoholwet en openbare ruimte

2.1 Algemene doelstellingen

Voor het domein APV, Alcoholwet en openbare ruimte zijn algemene doelen gesteld. Het gaat om de volgende doelen en daarbij horende resultaten:

1. *Handhavingsverzoeken worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.*

De handhavingsverzoeken zijn in 2023 binnen acht weken afgehandeld. Binnen acht weken heeft iedere indiener dus een afwijzing, toewijzing of verdaging van het verzoek ontvangen.

2. *Bestuurlijke rapportage van de politie of rapportage van handhavers worden beoordeeld en indien nodig wordt gehandhaafd.*

Alle rapportages zijn opgepakt en waar nodig is er een vervolg aan gegeven.

3. *Meldingen worden binnen vijf werkdagen afgehandeld. De melder ontvangt altijd een persoonlijke terugkoppeling. Anonieme meldingen worden niet in behandeling genomen.*

In de regel is er binnen vijf dagen persoonlijk contact voordat besloten wordt om wel of niet handhavend op te treden. Ook wordt altijd nog de mogelijkheid tot persoonlijk contact gegeven voordat handhaving daadwerkelijk wordt ingezet. Wanneer meerdere partijen betrokken zijn, of betrokkenheid van partners gewenst is, wordt afstemming gezocht.

4. *De gebiedsgebonden handhaver sluit aan bij wijkplatform-overleggen.*

De handhavers werken gebiedsgericht en zoeken hierbij afstemming met de wijkagenten binnen hun gebied. In 2023 zijn de gebiedsgebonden handhavers op verzoek aangesloten bij de wijkplatform-overleggen.

5. *Bezwaar- en beroepszaken worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.*

In 2023 is vier keer bezwaar ingediend tegen een besluit. Drie van deze bezwaren zijn ingetrokken door de indiener van het verzoek. Het vierde bezwaar is binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

2.2 Hondenoverlast

Met betrekking tot hondenoverlast waren er twee doelen: 1) het handhavend optreden op hondenpoep en loslopende honden, en 2) het handhavend optreden op de geprioriteerde locaties. Het handhavend optreden tegen hondenoverlast gebeurt doorlopend. Voor het niet verwijderen van uitwerpselen van een hond of de hond zijn behoefte laten doen buiten een uitlaatplek zijn 6 sancties opgelegd. Ook zijn er 26 sancties opgelegd voor het laten verblijven/lopen van een hond op een openbare plaats binnen de bebouwde kom terwijl deze hond niet is aangelijnd.

2.3 Evenementen

1. *33% van de evenementen wordt gecontroleerd op vergunningsvoorschriften.*

In 2023 is 20% van de evenementen gecontroleerd. Door personeelwisselingen en de daarbij behorende bevoegdheden is het percentage van 33% niet behaald. Inmiddels is het personeelbestand weer op orde en beschikt elke handhaver over de juiste bevoegdheden en diploma's.

2. *Actieve afstemming tussen vergunningverleners en handhavers.*

In 2023 heeft er op regelmatige basis overleg plaatsgevonden tussen de handhavers met het taakaccent horeca en evenementen en de vergunningverleners.

3. *Deelnemen aan een schouw voorafgaand bij de opbouw van een evenement op uitnodiging van de vergunningverlener.*

In 2023 is er op verzoek van vergunningverlening drie keer aangesloten bij een schouw van een evenement.

2.4 Afval

Voor het thema afval zijn vier doelstellingen vastgesteld:

1. Handhavend optreden op afvaldumpingen naast afvalcontainers en afvaldump in het buitengebied.
2. Handhavend optreden tegen afval op jeugdoverlastlocaties en/of rondom scholen.
3. Integrale aanpak met woningcorporaties in wijken waar verloedering is.
4. Tweejaarlijkse controles op naleving voorschriften bij woonwagencentra.

Bovenstaande doelstellingen zijn behaald. Het handhaven op afval(dumpingen) gebeurt voortdurend. In de cijfers van de daadwerkelijk uitgeschreven sancties en waarschuwingen wordt geen specifiek onderscheid gemaakt voor jeugd. Ieder wijkplatform levert mogelijke hotspots aan voor wat betreft jeugdoverlast locaties. Aan deze locaties wordt extra aandacht gegeven tijdens surveillance.

Met betrekking tot afval en afvalstoffen zijn in totaal 10 sancties gegeven. Het gaat dan om verschillende soorten overtredingen die zien op de onderwerpen huishoudelijk afval, straatafval en afval stortingen die het milieu aantasten.

2.5 Parkeerverlast/verkeerveiligheid

Met betrekking tot parkeerverlast en verkeerveiligheid zijn de volgende doelen geformuleerd.

1. In geval van gevaarlijke parkeersituaties wordt direct opgetreden.
2. In geval van hinderlijke parkeersituaties wordt opgetreden indien nodig.
3. Handhaven optreden op parkeerregels in de blauwe zones.
4. Handhavend optreden op parkeerregels bij caravans, campers, aanhangwagens en grote voertuigen.
5. Projectmatige aanpak van parkeren rondom scholen.
6. Wees- een wrakfietsen beheer.

Punt 1 tot en met 4 wordt doorlopend uitgevoerd. In 2023 zijn in totaal 420 sancties opgelegd voor foutief parkeren.

5. Projectmatige aanpak van parkeren rondom scholen.

Voor de projectmatige aanpak van parkeren rondom scholen geldt dat dit door de gebiedsverantwoordelijke handhaver in overleg met de school wordt opgezet en uitgevoerd. In 2023 is er bij 3 scholen het (overlast)parkeren aangepakt.

6. Wees- en wrakfietsen beheer.

In 2022 is een werkwijze afgesproken om wees- en wrakfietsen uit de openbare ruimte aan een stichting te schenken en te verkopen. Op deze manier is in 2023 gewerkt. In 2024 wordt deze werkwijze voortgezet.

2.6 Jeugdoverlast

In het kader van jeugdoverlast zijn verschillende prioriteiten benoemd.

1. *Handhavend optreden op de geprioriteerde locaties (ingegeven door de wijkplatforms).*

Er wordt doorlopend opgetreden wanneer sprake is van signaleerde overlast in samenwerking met de politie. Door wijkplatforms kunnen maximaal 3 hotspots voor jeugdoverlast worden aangedragen. Het wijkplatform haalt informatie over de overlast (locatie en tijdstippen) op bij de buurtbewoners. Deze aangedragen locaties worden in het handhavingssysteem van de handhavers verwerkt als hotspot. Dit heeft tot gevolg dat de handhavers een melding ontvangen op hun telefoon als het overlastgebied wordt betreden. Bij hotspots vindt vaker preventieve surveillance plaats. Deze manier van werken zorgt voor een beter overzicht waar jeugdoverlast zich voordoet. Ook krijgen de handhavers een seintje via het handhavingssysteem wanneer zij een hotspot locatie binnenrijden.

Het overzicht met geprioriteerde locaties is dynamisch. Dit betekent dat als de (ervaren) overlast zich verplaatst, het toezicht op jeugdoverlast hierin vanzelfsprekend mee beweegt (hotspots kunnen wijzigen). Naast dat de wijkplatforms input leveren voor de locaties waar verscherpt toezicht op jeugdoverlast wenselijk is, kan er ook overlast gemeld worden vanuit het operationeel centrum (meldkamer politie) aan de handhaver.

2. *Bijdragen aan de integrale aanpak jeugdoverlast door middel van samenwerking met straatcoaches en wijkagent.*

In 2023 hebben de handhavers samen met de straatcoaches en wijkagenten diverse jeugdlocaties waar overlast was integraal opgepakt. De samenwerking is hierbij uitstekend geweest.

2.7 Alcoholwet

1. *Er vinden 40 leeftijdsgrenzencontroles plaats waarvan er bij de eerste controle 30 lokaliteiten in orde zijn en bij een hercontrole 100%.*

In 2023 hebben er naast de leeftijdsgrenzencontroles rondom de carnaval 4 leeftijdsgrenzencontroles plaatsgevonden. Door personeelwisselingen en de daarbij behorende bevoegdheden is het percentage niet behaald. Inmiddels is het personeelbestand weer op orde en beschikt elke handhaver over de juiste bevoegdheden en diploma's.

2. *Er vinden 20 controles niet vergunningplichtige bedrijven plaats waarvan bij de eerste controle 15 lokaliteiten in orde zijn en bij hercontrole 100% in orde zijn.* De controle is behaald. Tijdens de evenementen zijn de aanlooproutes en de daarbij in de buurt gelegen niet Alcoholwet vergunningplichtige bedrijven zoals supermarkten en cafetaria's gecontroleerd. Deze waren allemaal in orde.

3. *33% van de evenementen wordt gecontroleerd en zijn bij de eerste controle in orde.* In 2023 is 20% van de evenementen gecontroleerd. Door personeelwisselingen en de daarbij behorende bevoegdheden is het percentage van 33% niet behaald. Inmiddels is het personeelbestand weer op orde en beschikt elke handhaver over de juiste bevoegdheden en diploma's.

4. *Alle handhavers worden getraind in het herkennen van gedrag dat hoort bij alcohol- en drugsgebruik.* De handhavers worden structureel getraind op het gebruik geweldmiddelen en de omgang met bijzonder (agressief) gedrag alsmede benaderingstechnieken. Hierop worden zij jaarlijks door de politie geëxamineerd. Tevens worden de handhavers door de ervaren senior handhaver gecoacht op het herkennen van het gedrag dat behoort bij alcohol en drugsmisbruik. Dit zal in 2024 aangevuld worden met een aanvullende training op dit specifieke gedrag.

2.8 Conclusie

Veel van de doelstellingen zijn gehaald. Om ervoor te zorgen dat in 2024 alle doelstellingen op het gebied van de alcoholwet worden gehaald, wordt in hoofdstuk 5 een aanbeveling gegeven.

3. Brandveiligheid

3.1 Algemeen

1. *Voorlichtingsbijeenkomsten geven voor bewoners en raad indien gewenst.* Er is in 2023 één voorlichtingsbijeenkomst gegeven. Dit was niet naar aanleiding van een brand.

3.2 Frequentie controle gebouwen

1. *De gebouwen waar meer dan 50 personen in een gebouw aanwezig zijn worden door de brandweer Gelderland-Midden, op basis van een risico-analyse gecontroleerd.*
 2. *De gebouwen waar meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar aanwezig zijn en gebouwen waarin wordt overnacht door 6 of 10 personen worden allemaal gecontroleerd naar aanleiding van thematische of risicogerichte controles;*
 3. *De gebouwen waarin zich (grote) groepen niet-zelfredzame en/of kwetsbare personen kunnen bevinden worden gecontroleerd naar aanleiding van thematische of risicogerichte controles.*
- Deze controles zijn in 2023 allemaal uitgevoerd.

3.3 Evenementen

1. *Op verzoek wordt advies gegeven in het kader van de brandveiligheid bij een evenement.*

Bij 30 evenementen is in 2023 advies gegeven door de brandweer. Evenementen worden onderverdeeld in categorieën afhankelijk van het aantal bezoekers. In de gemeente Lingewaard vinden A- en B- evenementen plaats. Bij dit soort kleinere evenementen vindt een schouw door de brandweer alleen plaats als er bijzonderheden zijn.

2. *Uitvoeren van schouw voorafgaand bij de opbouw van een evenement bij evenementen als er bijzonderheden zijn.*

Er heeft 11 keer een schouw plaatsgevonden voorafgaand aan een evenement.

3. *Controle evenement op verzoek vergunninghouder.*

Dit is in 2023 niet nodig geweest, de brandweer is op verzoek bij de opbouw van het evenement aanwezig geweest (zie punt 2).

3.4 Conclusie

In 2023 zijn de doelstellingen behaald. Er is goed samengewerkt met VGGM in het kader van brandveiligheid.

4. Terugblik aandachtspunten uit evaluatie 2022

In de evaluatie van het HUP 2022 is een aantal aandachtspunten gegeven. Hieronder komen we terug op deze aandachtspunten en wat er in 2023 mee is gebeurd.

1. *Gedurende het jaar monitoren van doelstellingen*

In 2023 zal periodiek bij alle domeinen (interne afdelingen en externe partners) aandacht worden gevraagd voor de doelstellingen uit het HUP. Op die manier willen we bereiken dat alle controles die in het HUP worden genoemd ook daadwerkelijk worden behaald. Er wordt op meerdere momenten in het jaar bewustwording gevraagd voor de doelstellingen en er kan tijdig bijsturing plaatsvinden wanneer nog niet voldoende controles zijn uitgevoerd.

Wat is er in 2023 gebeurd?

Vooropgesteld moet worden dat veel van de doelstellingen uit het HUP zijn behaald. Wel is het lastig geweest om gedurende het jaar structureel te monitoren of de doelstellingen uit het HUP worden gehaald. Dit kwam omdat er personele wisselingen zijn geweest die aandacht en capaciteit hebben gevraagd. Er zijn veel nieuwe handhavers gestart in 2023. De prioriteit lag vooral bij het volgen van de opleidingen die noodzakelijk zijn voor het mogen uitvoeren van hun bevoegdheden. Ook in andere clusters zijn personele wisselingen geweest, waardoor er niet altijd voldoende aandacht is geweest voor de doelstellingen uit het HUP. Ondanks dat zijn veel van de doelstellingen wel behaald.

2. *Het HUP nog meer afstemmen op het handhavingsbeleid*

In 2024 zal het nieuwe handhavingsbeleid in werking treden (2024-2027). De prioriteiten die in het nieuwe beleid worden vastgesteld, zullen in het HUP nog duidelijker worden gekoppeld aan concrete doelstellingen. Zo kunnen we aantonen welke acties en capaciteit er op iedere prioriteit is ingezet.

Wat is er in 2023 gebeurd?

In 2023 is het nieuwe handhavingsbeleid 2024-2027 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Hierin staan nieuwe prioriteiten benoemd, die in het HUP 2024 zijn verwerkt als duidelijke en concrete doelstellingen.

3. Objectieve maatstaven

De doelstellingen worden zodanig geformuleerd dat deze aan de hand van objectieve maatstaven te meten zijn. Dit maakt evalueren of de doelstellingen behaald zijn makkelijker en wordt duidelijk of tussentijds bijgestuurd moet worden. Het is daarentegen van belang om bewust te zijn van het feit dat sommige elementen niet verder afgebakend kunnen worden, dan nu het geval is.

Wat is er in 2023 gebeurd?

Hier is in het HUP 2024 extra aandacht aan besteed. Alle doelstellingen die worden genoemd zijn op een bepaalde manier meetbaar, wat blijkt uit een concreet resultaat of een inspanning (zoals het zorgen voor bewustwording over bepaalde onderwerpen).

4. Communicatie naar buiten

Bij het opstellen van het nieuwe handhavingsbeleid zijn en worden inwoners betrokken. Het is belangrijk om in de daarop volgende jaren actief te blijven communiceren over wat er gedaan wordt op het gebied van handhaving. De doelstellingen uit het HUP zijn gebaseerd op de prioriteiten die in het handhavingsbeleid zijn vastgesteld en kunnen worden gebruikt om meer naar buiten te treden over onze handhavingsacties. Dit wordt samen met de afdeling communicatie gedaan.

Wat is er in 2023 gebeurd?

Het handhavingsbeleid 2024-2027 is vastgesteld met daarin de input van inwoners. De inwoners die hebben meegedacht zijn geïnformeerd over het handhavingsbeleid. Hen is uitgelegd hoe hun input in het beleid is verwerkt. Samen met de afdeling communicatie zal in 2024 een handhavingskalender worden opgesteld (zie aanbeveling 2024).

5. Aanbevelingen 2024

1. Het opstellen van een handhavingskalender

Per jaar zal in samenwerking met de afdeling communicatie een handhavingskalender worden opgesteld. Door het maken van deze kalender zorgen we voor structurele aandacht voor onze prioriteiten. Hiermee vergroten we de bewustwording bij inwoners en laten we zien dat we ook echt aan de slag gaan met de onderwerpen die onze inwoners tijdens het participatietraject hebben benoemd.

2. Het HUP afstemmen op het Meerjarenplan van ODRA

ODRA is op dit moment bezig met het vaststellen van een Meerjarenplan 2025-2028 met een daarbij behorend uitvoeringsprogramma. Hierin worden prioriteiten opgenomen voor handhaving en toezicht van de bouw- en milieutaken. Vanaf volgend jaar kunnen wij het HUP daar op afstemmen.

3. Betere afstemming met de brandweer (VGGM)

De brandweer is een omslag aan het maken naar meer risicogericht toezicht. Dat betekent dat samen met de gemeente wordt gekeken naar risicolocaties en thema's waar extra aandacht voor moet zijn. Denk bijvoorbeeld aan accu's van elektrische fietsen of het effect van zonnepanelen op woningbranden. In 2024 is een start gemaakt met het voeren van structurele gesprekken hierover. In 2025 zullen we dit intensiveren en doorzetten.

4. Doelstellingen voor de controles Alcoholwet halen in 2024

In 2023 is het niet gelukt om alle doelstellingen voor het doen van controles te halen. Dit heeft te maken met de personeelsswisselingen in het cluster handhaving. In 2023 zijn enkele nieuwe handhavers in dienst gekomen. Voor deze nieuwe collega's moest eerst een opsporingsbevoegdheid aangevraagd worden voordat zij de controles mochten uitvoeren. Daarnaast beschikten nog niet alle handhavers over het specifieke diploma Alcoholwet, wat wettelijk nodig is om het toezicht hierop te mogen uitoefenen. Daardoor heeft het doen van controles vertraging opgelopen. Inmiddels zijn alle handhavers bevoegd en hebben het diploma Alcoholwet behaald. Dat betekent dat zij in 2024 de controles kunnen en mogen uitvoeren.